

פרשת כי תצא

ואספתו אל תוך ביתך והיה עמך עד דרוש אחיך אותו והשבותו לו (כב, ב)

וכי תעלה על דעתך שיתנהו לו קודם שידרשהו אלא דרשהו שלא יהא רמאי. (רש"י).

בספר פני יהושע למס' כתובות (יב, ב) הקשה את קושית העולם המפורסמת אמאי איצטריך קרא לאהדורי אבידה בסימנים, וכתיב נמי 'עד דרוש אחיך אותו' דורשהו אם רמאי הוא, תיפו"ל דבלאו הכי מהדרינן אפילו בלא סימנים אלא בטביעת עין, כיון שטוען ברי ואין אדם המכחישו והמוצא טוען שמא, דינא הוא דברי ושמא ברי עדיף. ואפילו למ"ד לאו ברי עדיף הכא יודה, כיון דהמוצא אינו מוחזק וכשאין מוחזק כו"ע לא פליגי דברי עדיף. (וכתב שם דקושיתו אליבא דהראשונים דלא חילקו בין ברי טוב לשמא גרוע).

ותירץ שם תירוץ פלאי, דשאני התם לענין מציאה דהמוצא מצי למימר דלאו ממנו נפל אלא מרובא דעלמא, ואע"ג דאין הולכין בממון אחר הרוב היינו להוציא מן המוחזק דוקא מה שאין כן הכא דלא הוחזק.

ותירוצו צ"ע, דלכאורה ליכא למימר דיש רוב צדדים שדבר זה נפל מרוב העולם ולא ממנו, דהא אבידה זו נפלה מאחד מכל העולם, ואין רוב המתנגד ואומר שמפלוני זה לא נפל, ואם כן זה שטוען הלה ברי ואין שום מתנגד לטענתו, האיך יטען המוצא כנגדו בשם רוב העולם.

ועוד תימה, דלכאורה יוכל הטוען (כנגד המוצא) לטעון כנגדו מי שמך לטעון בשם כל העולם, ולכלל היותר יוכל לטעון המוצא שמא מרוב העולם נפל ועל כך ישנו לטוען ברי שטוען כנגד שמא מרוב העולם ומדוע שלא נאמינו.

מקור: איבעיא להו